Eelarverevisjon ja tõhustamiskava

Downloaded 16.10.2026

Viimati uuendatud 01.04.2026

Sisukord

1. Nullbaasilise eelarve projekt **3**

1. Nullbaasilise eelarve projekt

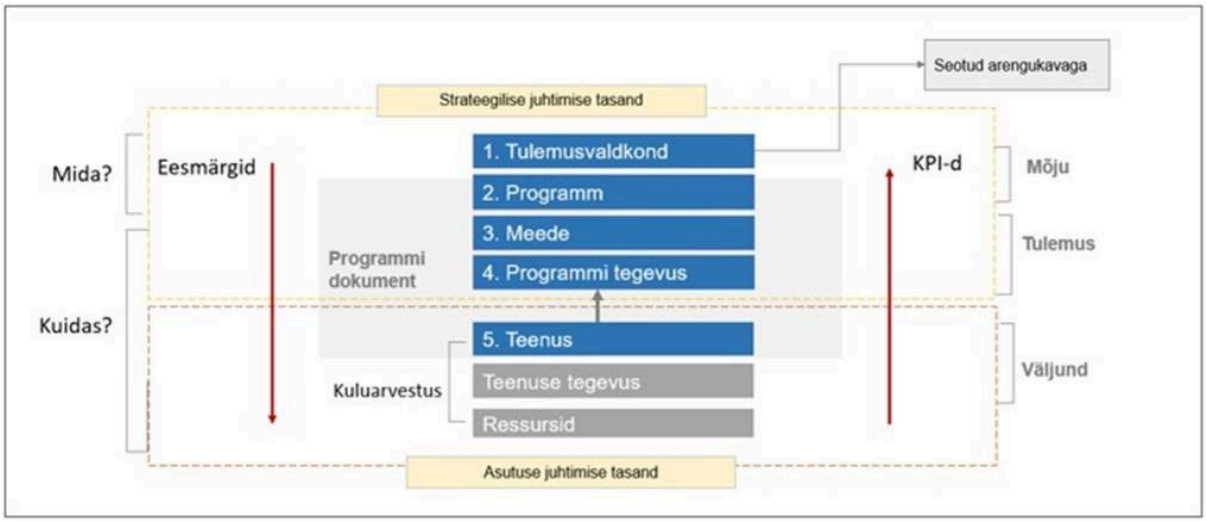
Nullbaasilise eelarve projekt on üks eelarverevisjoni peamistest suundadest, keskendudes ministeeriumite valitsemisalade eelarvete põhjalikule analüüsile. Projekti eesmärgid lähtuvad 31.08.2023 toimunud Vabariigi Valitsuse kabinetinõupidamise otsustest ning on järgmised:

- Selgitada välja mitteprioriteetsed teenused, mille mahtu võiks vähendada või mille osutamine lõpetada;
- Tuua välja võimalikud dubleerivad teenused, mida saab konsolideerida ja optimeerida;
- Määratleda teenused, mille maht ületab eesmärgiks seatud taset ning mille mahtu oleks võimalik vähendada ja optimeerida.
- Viia läbi suuremahuliste teenuste mõjuanalüüs ning kulumudeli ülevaatus, et leida võimalusi teenuste tõhusamaks korraldamiseks ning nende pakkumisega seotud kulude kokkuhoiuks. Samuti vaadatakse üle teenuste eesmärgid ja tulemused erinevates tulemusvaldkondades.

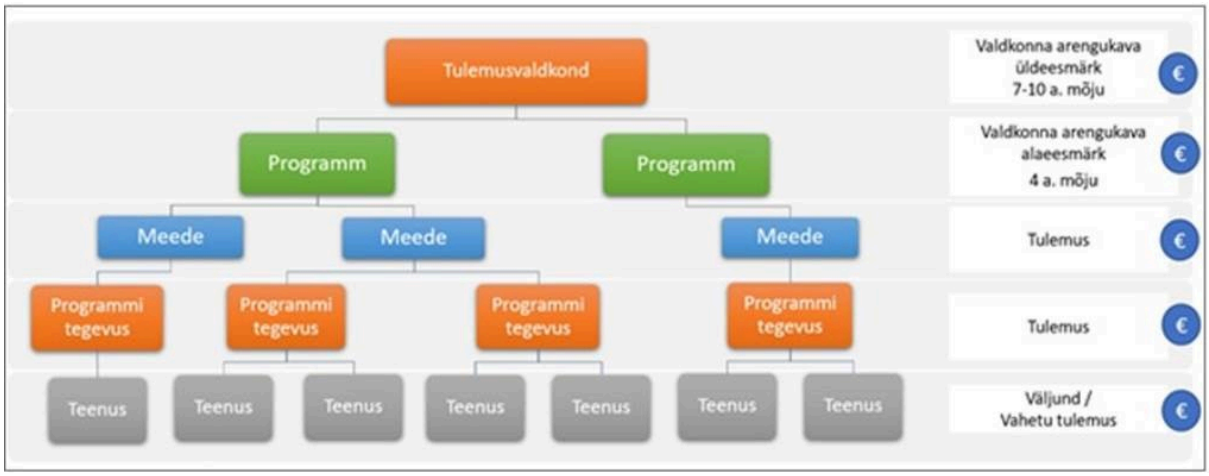
Projekti ülesandeks on teha ettepanekuid muudatusteks, mis vähendavad riigi kulubaasi. Erinevalt üldisest protsendipõhisest kulude kärpimisest keskendutakse nullbaasilise eelarve raames objektiivsete aluste leidmisele, et riigi eelarveliste vahendite kasutamist tõhustada või tegevusi vajadusel vähendada. Oluline on märkida, et riigi teenuste kvaliteedi langust ei käsitleta tõhususe paranemisena, kuigi teadlike valikute korral võib kokkuhoiu eesmärgil mõningaid kompromisse teha.

Vaatamata projekti nimetusele ei tähenda nullbaasilise eelarvestamise projekt valitsemisalade eelarvete täielikku uuesti ülesehitamist nullist – see poleks efektiivne ega ajaliselt võimalik ning säärast lähenemist ei soovita ka rahvusvahelised institutsioonid (nagu IMF ja OECD).

Analüüsi aluseks on riigi tegevuspõhine eelarvestamise süsteem (TERE), kus riigieelarve tegevuspõhised arvestusobjektid (TERE teenused) katavad kõik ministeeriumide ja keskvalitsuse asutuste vastutusvaldkonnad ning riigieelarvest rahastatavad ülesanded, lähtudes Vabariigi Valitsuse seadustest, põhimäärustest, muudest õigusaktidest ja avalikust huvist. Riigieelarve kuluarvestuse infosüsteemis (KAIS) toimub ressursside ja tegevuste kuluarvestus teenuspõhiselt. Teenused on seotud riigi strateegiliste eesmärkidega läbi programmidee, tulemusvaldkondadedi ja arengukavade panustades riigi pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“ seatud sihtide saavutamisesse. TEREle tuginemine võimaldab valitsemisaladel ja Rahandusministeeriumil paremini mõista tegevuspõhise eelarvestamise kitsaskohti ning tõsta riigieelarve juhtimisinfo kvaliteeti.

Joonis 1. Riigi strateegilise planeerimise süsteem

Joonis 2. Riigi planeerimistasandite hierarhiline struktuur

Lisaks tegevuspõhisele valdkondade eelarveanalüüsile võrreldakse kulutasemeid nii rahvusvaheliselt kui ka siseriiklikult, arvestatakse asjakohaste siseriiklike institutsioonide (nagu Riigikontroll, Arenguseire Keskus jt) analüüse, auditeid ja raporteid ning rahvusvaheliste organisatsioonide (nt Euroopa Komisjon, OECD) hinnanguid ja soovitusi. Samuti arvestatakse valitsemisalades läbiviidud või käimasolevaid reforme ja muid tõhusust mõjutavaid protsesse. Selle tulemusel tuvastatakse valdkonnad, teemad ja teenused, kus on tõhustamispotentsiaali, ning töötatakse välja kas konkreetsed tõhustamisettepanekud või edasine tegevuskava tõhususe suurendamise lahenduste väljatöötamiseks.

Nullbaasilise eelarve projektis analüüsitavad valitsemisalad ning läbiviidavate tõhustamiskavade teemad määratakse iga-aastase eelarveprotsessi käigus:

- I tsükkel (2023–2024): Sotsiaalministeeriumi, Rahandusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalad;
- II tsükkel (2024–2025): Siseministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Kultuuriministeeriumi valitsemisalad;

- III tsükkel (2025–2026): Kliimaministeeriumi, Välisministeeriumi, Justiits- ja Digiministeeriumi ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalad.

Kontaktid:

Projektijuht Andrus Pirso, 502 6560**, Andrus.Pirso@fin.ee**

Nõunik Ivar Hendla, 5860 5750, **Ivar.Hendla@fin.ee**

Ava kõik
Nullbaasilise eelarve projekti tulemused

2026

Nullbaasilise eelarve projekti raport 2026.pdf | 2.98 MB | pdf

2025

Nullbaasilise eelarve projekti raport 2025.docx | 18.77 MB | docx

2024

Null-baasilise eelarve raport 2024 | 3.43 MB | docx LISA1 - Metoodika ja protsess 2024 | 1015.06 KB | docx LISA2 - tõhustamisettepanekud 2024 | 46.49 KB | docx

Viimati uuendatud 19.03.2024